פש א מיי׳ פ״כ מהל׳

עדות הלכה ג:

צ ב מיי פ״ח מהלכות אבל הל׳ ח וע״ש ופ״ב מהלכות שבועות הל׳ יח

ועיין בהשגות ובכ"מ ופ"כ

יעיין כטקגות וככ מי ופי כ מהל' עדות הל' ג ועיין בהשגות ובכ"מ ופ"ו מהל'

נחלות הל' ו ופ"ב מהל'

נחנות הלי ד ופייב מהלי תמורה הלי ד סמג עשין לו קז ולאוין רמא טוש"ע י"ד

סי רלד סעיף לא לב לג

א) ס"א דאזימו, ב) [קדושין נב. ב"מ כב: סנהדרין כז.], ביב מיל כ: ב"ב תמורה כה:], ד) ל"ל עמנו סיית. דבש ממרק) ס"ח פטור, ו) רש"ל מ"ו, ו) [דף עצ ע"ב ד"ה מכאן],

גליון הש"ם גם' ביע"ל קג"ם. עיין מג"א סימן שמ ס"ק טו:

מוסף רש"י

פסידא ייייות דלקוחות. שלקחו שדות על פיו וחתם מניסו עד תשרי ועדיין לא היה ידוע שהוא פסול (סנהדרין כד.). מאי בינייהו. נין הני תרי כיתות שהעידו בכת זו, שנים אמרו לכל אחד עמנו הייתם במקום פלוני, חידוש ליכא, פסידא דלקוחות להני תרי, בגזלגותא. שהעידו שגזלנין הם על ביטפידו שגוננין יאם על גזילה שגזלו בניסן, חידוש ליכא, דהא מילתא אחרינא קמסהדי, אבל פסידא דלקוחות איכא (שם). מדעת באלו מליאות (ב"מ כא:) עד זומם הכא, לחי העומד מאליו בפ"ק לעירובין (טו.) קידושין שלא נמסרו לביאה בהאיש מקדש (קידושין נא.) גילוי דעת בגיטין בהשולח גט (גיטין לד.) מומר אוכל נבלות להכעים לקמן (סנהדריו כז.) **סימני הלכות** הן שנחלקו בהם אביי ורבא ובכל מקום הלכה כרבא חוץ מאלו (קדושין גב.).

פסידא דלקוחות. שחתמוהו על שטר מכירה בינחים: מאי בינייהו. משורם פסידא דלקוחות. י"מ דהא דחיישינן לפסידא דלקוחות בין הני תרתי לישנא דרבא: תרי לחד. עמנו הייתסדי ותרי אחריני אמת ואין נראה דא"כ איכא בינייהו טובא היכא דאין עדים אלא לחד דליכא חידושא: בגולנותא. שלא הזימוהו אלא העידו שנים על אלו שהן גזלנין והכא ליכא למימר סמוך אהני דהא מילתא אחריתא החתומים על השטר: דאםהידו ביה תרי בחד ותרי

היה: יע"ל קג"ס. סימני שמועות

הן וזו אחד מהן עד זומס: פסולין הוו. ואין עדותן עדות: אמאי משלמי. על הטביחה: כי הדרי מיתומי אגניבה. כשחוזרין וניזומין על הגניבה איגלאי מילתא כו': ה"ג והלכתא שהעידו ככת חחת והוומו. ולח גרסינן והוזמו בבת אחת דכיון דהעידו בבת אחת ליכא למימר בשעת עדות טביחה פסולין הוו ואפילו אי אמרינן למפרע נפסל דהא תוך כדי דיבור הוה והזמה לא איכפת לן אי בבת אחת אי בוה אחר זה ובלבד שיזומו על הטביחה תחילה: היו שנים מעידים אותו שגנב והן. עלמס מעידים אותו שטבח: בטלה כולה. ומשלמי כפל והוא פטור דכיון דלא גנב לא טבח ואפילו חזרו והוזמו על הטביחה ס פטורין: הוומו על העביחה. ולא על הגניבה: במה דברים אמורים. דהוא משלם כפל ולא בטל עדות גניבה בשתי עדיות: בכת אחת בוה אחר וה. שהעידו היום על הגניבה ואמרו באחד בשבת גנב ולמחר על הטביחה ואמרו בשני בשבת טבח: וא"ר יוסי. דכי אמרי להו סהדי עמנו הייתם ביום שני החמו אף על הגניבה שביום ראשון מהיכא תיתי האי: ומאי נינהו כו' אבל בעדות אחת בכת אחת. שהעידו על שתיהן זו בתוך כדי דיבור של זו ואמרו באחד בשבת גנב ובשני בשבת טבח והחמו על שני בשבת ואע"ג דאאחד בשבת לא איתזום מיהו איגלאי מלתא דכי אסהוד פסולין הוו דסבר ר' יוסי למפרע הוא נפסל ובטלה כל עדות חותה שעה שכולה עדות אחת היא: כדי דיבור. לקמן [ע"ב] מפרש: מכאן ולהבא. מיום שהוזמו ולא מיום שהעידו: אגניבה דלא מיחומי לא אימוום. ואע"ג דבהדדי אסהידו ליה הא לא אתחיל פסולייהו מההיא שעתא דנימא אע"ג דאאחד בשבת לא איתוום מיהו שעת עדותו שעת פסלות היתה: אימומו להו [נמי] אגניבה. האי איתומו לאו הומה דוקא מ (נקט) לשלם ממון אלא איפסלו להו אגניבה משום פסול עדות:

וכיון דמיד כי אסהידו הוא דמיפסלי כי איתזמו להו אטביחה איתזמו להו

נמי אגניבה דהא תוך כדי דיבור כדיבור דמי אמרי אי תוך כדי

דיבור כדיבור דמי דכולי עלמא למפרע הוא נפסל אלא הכא בתוך

כדי דיבור כדיבור דמי קא מיפלגי רבגן סברי תוך כדי דיבור

ביה תרי לחד ותרי לחד אי גמי דפסלינהו בגזלנותא להך לישנא דאמרת משום חידוש ליכא להך לישנא דאמרת משום פסידא דלקוחות איכא אמר רבי ירמיה מדפתי עבד רב פפא עובדא כוותיה דרכא רב אשי אמר הלכתא כוותיה דאביי יוהלכתא כוותיה דאביי • ביע"ל קג"ם: תנן גנב על פי שנים ומבח ומכר על פיהם ונמצאו זוממין משלמין את הכל מאי לאו שהעידו על הגניבה וחזרו והעידו על המביחה והוזמו על הגניבה וחזרו והוזמו על המביחה ואי סלקא דעתך למפרע הוא נפסל הני כיוו דאיתזמו להו אגניבה איגלאי מילתא למפרע דכי אסהדו אשביחה פסולין הוו אמאי משלמין אמביחה אמרי הכא במאי עסקינן כגון שהוומו על המביחה תחילה אמרי סוף סוף כי הדרי מיתזמי אגניבה איגלאי מילתא רכי אסהדו אמביחה פסולין הוו אמאי משלמי אמביחה והלכתא שהעידו בבת אחת והוזמו לימא כתנאי היו שנים מעידין אותו שגנב והן מעידין אותו שמבח והוזמו על הגניבה עדות שבמלה מקצתה במלה כולה הוזמו על המביחה הוא משלם תשלומי כפל והן משלמין תשלומי שלשה א"ר יוםי בד"א בשתי עדיות אבל בעדות אחת עדות שבמלה מקצתה במלה כולה מאי בשתי עדיות ומאי בעדות אחת אילימא בשתי עדיות בשתי עדיות ממש בשתי כתות בעדות אחת בכת אחת בזה אחר זה וא"ר יוםי בעדות אחת בכת אחת בזה אחר זה כי מסהדי אגניבה והדר מסהדי אטביחה כי מתזמי אטביחה "עדות שבטלה מקצתה במלה כולה ואיתזמו להו אגניבה מהיכא תיתי הך אלא לאו בשתי עדיות בעדות אחת כעין שתי עדיות ומאי נינהו כת אחת בזה אחר זה אבל בעדות אחת בבת אחת לא וסברוה דכולי עלמא ביתוך כדי דיבור כדיבור דמי מאי לאו בהא קמיפלגי דרבנן סברי מכאן ולהבא הוא נפסל וכיון דמההיא שעתא קא מיתומי אמביחה דקא

משום פסידא דלקוחות מאי בינייהו ¢דאסהידו מיתומי איתוום אגניבה דלא מיתומי לא

ותימה מה בכך הרי תרי כמאה הוו ונראה לפרש דאסהידו ביה תרי בחד כגון שאין הניזומין מסייע אחד לחבירו שחין החחד יודע כלום בעדותו של חבירו שראה אחד מחלון זה ואחד מחלון זה או בהודאה אחר הודאה ואלו שנים מזימים את שניהם שכך שוים אלו כמו אחרים ולא נקט האי לישנה חלה משום דמשתמע מיניה שאין המחמין מסייעין זה את זה: אל נמי דפסלינהו בגולנותא. והא דאמרי' בפרק זה בורר (סנהדרין

בחד. משמע לפי שיש שני מזימים

על כל אחד ואחד לא הוי חידוש

היינו דוהא היכא דאיכא עדי מסירה דידעי שהשטר

דף כו:) דההיא מתנה דהוו חתים עליה תרי גזלנין סבר רב פפא בר שמואל לאכשוריה משום דהא לא אכריזנא עלייהו ומסיק דגזלן דאורייתא לא בעי הכרוה ולא חיישינן לפסידא דמקבל מתנה אע"ג דפסידא דלקוחות לאו דוקא דה״ה דיש לחוש לפסידא דמקבל מתנה מ"מ פסלינן לההיא מתנה דמיירי שכבר העידו עליהן בב"ד קודם שחתמו בשטר מתנה או לא נראית ההיא שטר מתנה עד אחר שנודע פסולן בב"ד ואע"ג דומנה קודם יש לחוש שמא הקדימו כדפרישית לעילי ומיהו ההוא עובדא דפרק זה בורר (שם דף כו.) דחד אמר קמאי דידי גנב כו' לדיני נפשות פשיטה שיש לפוסלו למפרע והוי מצי למימר איכא בינייהו לענין דיני נפשות או לאסור אשה לבעלה ולענין גיטין וקדושין ועדות החדש דלטעמא דחידוש אין לפוסלן למפרע ולטעמא דפסידא דלקוחות פוסלין למפרע לכל אלו אלא דדחיק לאשכוחי דאיכא בינייהו לענין ממון:

והוזמו על הגניבה וחורו והוזמו על המביחה. וא״ת אפי׳

למאן דאמר מכאן ולהבא הוא נפסל תקשה דמכל מקום אם אין גניבה אין טביחה ומכירה וכשחזרו והוזמו על הטביחה אמאי משלמין וי"ל משום דקסבר הכחשה תחילת הומה היא: שהעידו בבת אחת והוומו. דכיון שהעידו בבת

אחת ליכא למימר בשעת עדות טביחה פסולין היו אע"ג דלמפרע הוא נפסל דכיון שהעידו בבת אחת כשרים היו כשהעידו על הטביחה כיון שהיו יכולין לחזור בהן על העדות של גניבה דתוך כדי דיבור הוה ועל מה שפירש בקונטרס דלא גרסינן והוזמו בבת אחת דבהומה לא איכפת לן אי בבת אחת אי בוה אחר זה

היה ובלבד שהחמו על הטביחה תחילה וקשה לר"י דמה מרויח בקונט׳ בהזמת טביחה תחילה דאי משום שאם החמו על הגניבה תחילה הוו מוכחשים על הטביחה ואנן אליביה דאביי משנינן דס"ל לקמן דהכחשה לאו מחילת הזמה היא א"כ גם כשהחמו על הטביחה מחילה הוו מוכחשים על הגניבה מאחר שהעידו בבת אחת ותוך כדי דיבור כדיבור דמי כדאמר בסמוך לרבי יוסי דכי העידו בבת אחת והוומו על הטביחה בטלה כל העדות משום דתוך כדי דיבור כדיבור דמי ואם באנו ליישב חירוץ זה לסברת אביי דלקמן דסבר הכחשה לאו מחילת הומה היא לריך לגרום והוזמו בבת אחת אבל אין לחוש שאין הגמרא חושש עתה ליישב דברי אביי אלא במה שאמר למפרע הוא נפסל והולך ומתרץ לפי שיטת המקשה הסובר דהכחשה תחילת הזמה היא כדפרישית לעיל וכן לקמן כי משני מתני׳ לאביי אהא דאמר הכחשה לאו מחילת הזמה היא ומוקי לה כשהוזמו מחילה על הטביחה אין חושש למרץ למאי דאמר אביי למפרע הוא נפסל כי לפי זה היה לריך להעמידה כגון שהעידו בבם אחת אלא דדרך הגמרא הוא שאין חושש לתרן אלא הקושיא שמקשה לו:

איתזום ר' יוםי סבר למפרע הוא נפסל

יוסי סבר למפרע הוא נפסל משעה שהעידו בבית דין, ותוך כדי דיבור דאמי ועדות שבטלה מקצתה בטלה כולה. ודחינן להדין מירוצא ואמרינן לא, כולי עלמא למפרע הוא נפסל ובתוך כדי דיבור פליגי, רבנן סבורי תוך כדי ידיבור

וסי׳ שמ סעיף לוו לב לג וסי׳ שמ סעיף כד כה וטוש״ע ח״מ סי׳ כט סעיף ל וסי׳ כפל סעיף ז:

רבינו חננאל והילכתא כותיה דאביי ביע"ל קג"ם. והז. ייאוש שלא מדעת, עד זומם זו ההלכה, לחי העומד קידושין שאין מאיליו. מאיליו, קידושין שאין מסורין לביאה, גידול בר רעילאי, משומד אוכל נבילה. אקשינן על אביי, תנן גנב על פי שנים וטבח . ומכר על פיהן ונמצאו זוממין משלמין את הכל, כגון שבאו באחד בניסן אלו . העדים והעידו בבית דין כי ראובז מהיום כד וכד גנב שורו של פלוני וחזרו ובאו הן הן והעידו אחרי כן ראינו שטבחו או מכרו נמצאו ואקשינן אהא דאמרינן כגון שהוזמו בטביחה תחלה. כגון שהביא הנטען בגניבה עדים בט"ו בניסן והזימום ואמרו להם אותו היום הייתם (והזימום ואמרו להן אתו היום שהיעדתם בטביחה עמנו ואחרי כן הוזמו בגניבה,

הלא לטעמ׳ דאביי דסבר למפרע נפסלין עידי הגניבה מאחד בניסן שהעידו בבית דיז הלא מהיום והלאה נפסלו בכל עדות, שנמצאת בעת שהעידו על הטביחה כבר פסול היה ולא היה מתחייב הגנב על פיהן כלום, והתורה אמרה ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו, ואלו אין להם מעשה. ופרקינ' והילכ' שהעידו יפוקינ ההיכל שהעידו בבת אחת, כגון שהעידו בבית דין באחד בניסן כי באדר ביום פלוני גנב וטבח בארו ביום פלוני גנבוטבור ומכר, והוזמו משלמין את הכל. וזה הפירוק ראיה לפירוש למפרע הוא נפסל כי אינה משעה שמעידין על כי אינה משעה שמעירין על הגניבה אלא משעה שנתקיימה עדותן בבית דין. לימא כתנאי היו שנים מעידין אותו שגנב והן . מעידיו אותו שטבח הוזמו על הטביחה כול׳. ותרצינ׳ דב׳ ר׳ יוסי הוא דאמ׳ במה דב׳ ר׳ אמורים בשתי עידיות. בעדות אחת כעיז שתי עדיות, מאי נינהו כת אחת והעידו על הגניבה ואחרי כן חזרו והעידו על . הטביחה. אבל כת אחת העידה בגניבה ובטביחה

בבת אחת זו היא עדות

אחת. ועליה חלקו, רבנן סברי מיכן ולהבא הן

נפסליז. ואף על גב דאמרינז

שהעידו אלא מעת ההזמה

הוזמו עדותז כשרה. ור׳